СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 40. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 18. лютого, 1928.

VOL. XXXVI. No. 40. Jersey City, N. J., Saturday February 18, 1928. THREE CENTS.

ЗАРЯДЖУЮТЬ СЛІДСТВО НАД УГЛЕВИМ ПРОМИСЛОМ

СЕНАТ ПРИКАЗУЄ КОМІТЕТОВИ МЕЖИСТЕЙТОВОЇ ТОРГОВЛІ РОЗВЕСТИ ШИРОКЕ СЛІДСТВО.

ВАШИНГТОН, 16. лютого. — Сенат ухвалив нині резолюцію сенатора Джансона, яка приказує комітетови межистейтової торговлі завести широке слідство над углевим промислом.

Резолюція каже комітетови розслідити між иншим викидування майнерів з компанійних домів, вживанє судових приказів і заказів у страйках углевих майнерів, умови зарібків, тощо. Навіть відношенне до залізниць до вуглевого промислу має бути порушене.

Сенатор Ковпленд знова виступив з промовою, в якій змальовував тяжке положенне страйкуючих майнерів.

ВБИЙСТВО МАЙНЕРСЬКОГО ПРОВІДНИКА.

ТЛОМ ВБИЙСТВА МАЛА БУТИ ВНУТРІШНА БОРОТЬБА В ЮНІЇ.

ВИЛКСБЕРІ, Па., 16. лютого. — Підчас засідання урядників першого відділу Майнерської Юнії з комітетом з відділу юнії ч. 6. з Питстона на салю нарад ввійшло трох людий, і без суперечки один з них віддав до одного з урядників, Агаті на імя, кілька вистрілів та вбив його на місци.

Убийник називається Самуель Боніто і був він президентом юнійного відділу 6, в котрім від довшого вже часу йде завзята боротьба між фракціями. Колись на чолі відділу стояв убитий нині Агаті. Ся боротьба й мала бути тлом вбийства.

Поліція арештувала двох людий, що прийшли до уряду окружної юнії разом з убийником, але самого Боніто ще не арештовано. Товариші вбийника, Стів Мендоля й Адам Молескі, кажуть, що вони йшли з Боніто, зовсім не знаючи про його наміри.

Поліція далі лучить зі сим убийством ще смерть 56-літнього італійського іміґранта Осипа Чічеро з Вайоминґа, коло Вилкс-Бері, котрого тіло найдено оноді на трамваю. Поліція догадується, що на ньому теж хтось пімстився за те, що він брав горячу участь у юнійній боротьбі.

ВБИЙСТВО ДВОХ СТЕЙТОВИХ УРЯДНИКІВ.

ПРОПАЛИ БУЛИ ЩЕ 7 ЛЮТОГО, ТЕПЕР ЇХ НАЙДЕНО НЕЖИВИМИ.

КОВИНГТОН, Індіяна, 16. лютого. — У гущавині на полудне від села Фостера, що лежить три милі на захід від сеї місцевости, найдено нині тіла двох стейтових депутатів шерифа, Джана Грова та Волеса Меклура, які ще дня 7 лютого вибралися в товаристві двох молодих злочинців, яких вони мали відставити до стейтової вязниці.

З ран, від яких погибли депутати шерифів, виходить, що злочинці, їдучі автом на заднім сидженню, кинулися на депутатів шерифа, сидячих на передних сидженнях, та побили їх чимось так тяжко, що сі згинули на місци.

Поліція розпустила за втікачами стежні листи по всему краю.

ОБВАЛЕННЄ ДОМІВ ЧЕРЕЗ СОБВЕЙ.

НЮ ЙОРК, 16. лютого. — На Восьмій Евеню, між 52. та 53. Вул., обвалилася будуючася там підземна залізниця і три доми рунули в провал на 40 стіп завглибшки.

У тунелю працювало тоді 18 робітників, і коли скала почала тріскати, вони втекли з будови. Робітника Дана Фліна захопило румовище. Працюючий коло нього його брат Френк Флін в одну мить стратив його з очий. Незадовго й він пропав робітникам з очий, серед страшної куряви. Їм на допомогу кинувся Карло Петерсен, і його вжене найшли.

Всі три доми, що обвалилися в собвей, се були старі, по сто літ маючі будівлі; ні один з них не був як слід підпертий.

ІНЖИНЕРИ ВІДБУВАЮТЬ ЗБОРИ РІВНОЧАСНО В ЛОНДОНІ И НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 16. лютого. — Незвичайні збори урядило товариство електричних інжинерів Америки й Англії. Урядилися вони в сей спосіб, що збори заповіджено на ту саму годину, і получені збори радіом. Промови американських бесідників чути було радіом у Лондоні, де їх оплескувано. Відтак радіом пересилано промови англійських бесідників до Ню Йорку, так, що се виглядало, немовби се був один мітинґ.

НОВИЙ ПРОЦЕС ГИКМЕНА.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, 16. лютого. — Вчора почався тут у стейтовім суді другий процес проти Едварда Гикмена, молодого вбийника, який лишщо кілька днів тому був осуджений на смерть за вбийство 12-літної Маріянн Паркер. Судять його тепер за вбийство аптикаря Томаса, котрого він мав убити підчас розбишацького нападу на аптику, якого Гикмен доконав на спілку з Велбі Гонтом.

Рівночасно адвокати Гикмена внесли апеляцію проти засуду Гикмена на смерть за вбийство Паркерівної.

СЛОВАР, ЯКИЙ СКЛАДАЛИ ЧЕРЕЗ 70 ЛІТ.

ЛОНДОН, 15. лютого. — Дня 19 квітня предложать королеви Юріеви новий Оксфордський англійський словар, над яким працьовано через 70 літ. Розпочато його ще в 1859 році. Ця велитенська праця коштує Оксфордський університет $1,500,000. Містить він 418,825 слів, 500,000 дефініцій 1,827,306 цитатів.

КРОВАВА РОДИННА ТРАГЕДІЯ.

Кровава драма розігралася в четвер 9 лютого у Востбері, Конетикат, жертвами якої стали Гаврило Лопушинський та його 17-літня дочка. Причиною того брутального злочину послужило відмовлення доньки бути батькови за жінку та жити з ним.

10 місяців перед цим Лопушинський спровадив дочку з Росії в Канаду, а два місяці назад, вона, нелеґально переїхавши границю, прибула до батька. У вівторок 7. лютого батько знов вимагав, аби дочка згодилася з ним жити, але вона йому відмовила, а на слідуючий день переїхала до своєї кузинки Віри Білевич, де й розіграєся останній акт драми.

В пятницю рано Лопушинський прийшов до хати Білевичевої і став вимагати, щоби дочка вернулася до дому. Остання рішуче відмовилася, додавши, що не вернеться ніколи. Три години Лопушинський просив, умовляв, загрожував і коли побачив, що не впливає вихопив заготовлений гостро-наточений кухонний ніж, сім цалів завдовшки, і вдарив ним доньку по горлі. Перелякані Віра Білевич і її товаришка, що була в час там, вибігли спочатку до кухні, а відтак до спальні, заперлись на ключ і через вікно зачали кликати на поміч.

Пробита дівчина вирвалася від батька і побігла на кухню. Там він кількома слабшими ударами звалив її у кут і остаточно вбив.

Коли дівчина впала, Лопушинський сильним ударом ростяв собі горло від вуха до вуха так, що голова майже відділилася від тулуба.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ РАД У ПРОМИСЛОВОСТИ.

Для розробки багатьох теоретичних і практичних питань в ріжних ділянках української промисловости НТУ орґанізує цілу низку науково-технічних рад. Вже нині орґанізовано в Харкові такі технічні наукові ради: харчосмакової, промисловости, хемічної, цукрової, силікатної, машинообробної, металюрґічної, гірничої та енерґетики.

В Київі намічено орґанізувати такі-ж ради для вивчення питань махорочної, тютюнової, шкіряної і паперової промисловости.

До складу рад притягнуто крім інжинірів, техніків-практиків виробництва, також видатних професорів наукових дослідницьких інститутів.

ПЛЯН ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ УКРАЇНИ.

ВРНГ України надсилає на затвердження УЕС-у плян електрифікації України. Цього року за пляном мають витратити на нове будування електростацій 104,548.000 карбованців, в наслідок чого електро-постачання України буде збільшене на 77.620 кільоват електроенерґії. На будування районних стацій за пляном мають витратити 61 міл. карбованців.

В ріжних галузях промисловости мають поширити 24 стації, що працюють тепер, і збудувати 8 нових електростацій. На це буде витрачено 23 міліони карб. Крім того мають далі будувати 22 комунальних електростацій, що вже почали будувати, а також уладити нові електростації в 8 містах. На нове комунальне електробудівництво мають витратити 13 міліонів карб. Вже цього року комунальні стації, що їх тепер будують, дадуть 15.600 кільоват енерґії.

За пляном передбачено збудувати нових 25 сільських електростацій. На це буде витрачено понад 6 міл. карб. Загальна можність усіх електростацій, комунальних, промислових, районних та сільських, що будуватимуть цього року, встановлюють у 457.000 кільоват.

СТОСУНКИ ЦУКРОТРЕСТУ З ЗАКОРДОНОМ.

Уповноважений Цукротресту на Україні Миколаєвський, що якраз повернувся з закордону, розмовляючи зі співробітником Ратау, сказав, що основна мета його подорожи було зясувати можливість орґанізувати вивіз українського бурякового насіння за кордон.

Перед війною бурякового насіння вивозили що року близько 1,000.000 пудів, причому українське насіння мало за кордоном високу репутацію. Спроби поновити насіневий експорт не дали останніми роками позитивних наслідків, а в тім, у наслідок величезної селекційної роботи останніх років якість українського бурякового насіння тепер перевищує передвоєнну, і навіть вища за якість насіння найкращих німецьких фірм. У звязку з цим тепер вжито заходів, щоб поширювати за кордоном українське бурякове насіння. Щоб переконати закордонні цукроварні у високій якости українського насіння, намічено орґанізувати широку сітку спробних бурякових засівів у Чехословаччині, Франції, Голяндії, Італії, Бельгії та инших країнах. Зокрема на Чехословаччині такі засіви гадають орґанізувати на 20 місцевих цукроварнях. Радянський торгпредстав вже надіслав для цього насіння.

ЗРІСТ БЕЗРОБІТТЯ В ПОЛЬЩІ.

Безробіття в Польщі зростає дальше. Тільки за один тиждень, від 1—8 січня ц. р., прибуло армії голодних 4,565 чоловіка.

УКРДЕРЖТОРГ НА ЗАКОРДОННИХ ЯРМАРКАХ.

Колеґія Наркомторгу, зважаючи на потребу популяризувати нові товари другорядного експорту України на закордонних ринках, доручила Держторговлі взяти участь у весняних закордонних виставках в Ляйпціґу, Міляні та Парижи.

ПОШИРЕННЯ КУЛЬТУРИ КОНОПЕЛЬ НА УКРАЇНІ.

Коноплі культивуються на Україні на прядиво та на насіння. Прядиво йде на виробництво канатів, шпагату, парусини для мішків і инших простих тканин. Площа під коноплями в 1927 році складала 116.000 дес. або 90% площі 1913 року.

Нині Наркомзем виробив низку заходів, щоби збільшити площу під коноплями на Україні. За пятирічним пляном до 1931 року і 1932 року площу під коноплями передбачається збільшити до 133.000 дес. Гуртовий збір прядива із зазначеної площі має досягти 4,200,000 пудів проти 3,100,000 пудів в 1927 р. Як один із заходів до поширення культури конопель на Україні намічено збудувати завод для первісної обробки конопель фабричним способом. Завод предбачається збудувати в Глухівській окрузі, де є найбільше товарних зайвин конопель.

СВІЖІ ГРОШІ ДО КООПЕРАЦІЇ.

За відомостями Вукоспілки за перші дві десятки січня українська споживча кооперація зібрала від населення паїв на суму до 450,000 карб. Кампанія, як свідчать відомости з місць, проходить дуже жваво. Більшість райспілок свої завдання не тільки виконала, але й значно перебільшує. Добре також проходить кампанія притягнення від населення авансів. За 20 днів січня по 33 райспілках зібрано авансів на суму до 3,100,000 карб.

ДО ДЕСЯТИРІЧЧА ОКУПАЦІЇ БЕСАРАБІЇ.

Одеський краєвий історичний архів та іспарт розробили до 10 роковин окупації Бесарабії цікаві документи, що стосуються до окупації. Деякі з цих документів мають велику сіторичну вагу, як наприклад щоденник Щербачева, сина колишнього командувача румунського фронту. Зберіглася також петиція, що її подала ґрупа земських і міських діячів Бесарабії представникам в Одесі в квітні 1918 р.

Є також резолюція протесту проти окупації, що її ухвалили 17. січня 1919 р. румунські соціялдемократи, що втекли з Бесарабії до Одеси, а також резолюція протесту опозиційних членів Сфатул-Церія, висланих у квітні 1918 р. з Бесарабії за вороже ставлення до румунських окупантів.

ФОРД ЗА ВИЗНАННЄМ СОВІТІВ

ТАКЕ ГОВОРЯТЬ В МОСКВІ. ПОПРИ ЕЛЕКТРИФІКАЦІЮ, РАЦІОНАЛІЗАЦІЮ І ІНДУСТРІЯЛІЗАЦІЮ — ФОРДИЗАЦІЯ.

МОСКВА, 16. лютого. — В Москві розкеслася чутка, що американський промисловець Форд заявився за визнаннем совітів. Уряд не привязує до цего великого значіння, бо йому не так ходить о визнанне, як о торговельні зносини з Америкою і американський капітал. „Правда" тільки додає, що це дуже можливе, бо американські капіталісти душаться і не мають де збути своїх товарів. От і тому треба їм визнання совітів.

Та попри це на устах всіх — імя Форда. Почути його можна на всіх зібраннях і масових мітінґах, з іменем тим стрічатися можна раз-у-раз в ґазетах, брошурах і книжках.

Маса так якби зістала загіпнотизована тим іменем Форда. Весь економічний поступ лучать у большевиків з Фордом. Совіти хочуть завести семи-годинний день праці, а Форд завів вже пять днів праці на тиждень. Форд вічно думає над тим, щоби давати найвисшу заробітню платню та готовити масову а дешеву продукцію. До цего всего зміряють і большевики. І от тому маси народа заголомшені тепер не тільки раціоналізацією, елетрифікацією, індустріялізацією і т. п., які їм вбивають в голови, але ще й фордизацією як бальзамом на робітничі терпіння і невигоди.

РОЗВІД ЧИ СЕПАРАЦІЯ.

АНГЛІЙСЬКІ СУДИ ЗА РОЗВОДОМ. АЛЕ ДЕЯКІ ЖІНКИ ХОЧУТЬ КАРАТИ МУЩИН І ТОМУ ЗГІДНІ ТІЛЬКИ З СЕПАРАЦІЄЮ.

ЛОНДОН, 16. лютого. — Англійські судді в своїх рішеннях послідних часів заявилися за розводами як найкращими средствами до полагоди супружих непорозумінь. Суддя Гилл, даючи Миссис Елизабет Блекчард вирок, признаючий сепарацію, дуже жалував, що закон не дозволяє йому в тім випадку установити розвід. Друга пара, яка домагалася сепарації, так була зворушена виводами судді, що сейчас згодилася на розвід. Але Миссис Бленчард не відступила від свого. Вона заявила, що жінка, яка відобрала її чоловіка, мусить бути укарана. Бо, колиб це була дівчина, то вона дарувала би їй, але се замужна жінка з трома дітьми, з якою чоловік розвівся. Суддя пригадав Миссис Бленчард милосерде, але вона відповіла: „А чи мій чоловік мав милосерде, коли мене покидав? Я йому віддала ціле своє життя, а тепер хто мене схоче?" І не згодилася на розвід.

ШАНУЮТЬ ПАМЯТЬ АСКВИТА.

ВСІ ПАРТІЇ ВІДНЕСЛИСЯ ДО НЕГО З ГЛИБОКОЮ ПОШАНОЮ.

ЛОНДОН, 16. лютого. — В обох палатах: послів і лордів, віддано сегодня послідну прислугу померщому Асквитові. Премієр Болдвин підніс, що отсе пращають вони державного мужа, котрий працював на парляментарній арені через 40 літ і був найбільшим парляментаристом послідного століття. Похвальними словами попращали Асквита ще й Ллойд Джордж його противник, що відобрав йому провід в ліберальній партії і Мек Доналд.

По промовах наради парляменту відрочено на знак жалоби.

ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКИХ ФІЛЬМІВ.

ПАРИЖ, 16. лютого. — В Америці показувано за послідний рік всего 8 французьких фільмів, а американські фірми вивезли до Франції в тім самім часі аж 368 фільмів. В той спосіб американська фільмова індустрія опанувала французький ринок на 63%. Це застановило французький уряд і індустріялістів, які рішили повести тепер кампанію проти американського фільмового монополю. В першу чергу буде Франція домагатися від Америки закупна і вистави більшого числа французьких фільмів. А далі: Англія, Німеччина і Франція подають собі спільно руки в фільмовій продукції і разом будуть прямувати до цего, щоби усунути американський фільмовий продукт з европейського ринку.

ЗА СВОБОДОЮ СЛОВА.

ЛОНДОН, 16. лютого. — Мабуть з приводу наближаючихся виборів видав уряд поліції розпорядок, яким взиває поліцію брати в охорону скликувані законно віча та тих бесідників, що на них говорять. Хуліґанів, які намагаються розбивати віча чи перешкаджати бесідникам, належить арештувати. Кожда леґальна політична партія та її члени повинні мати змогу висказатися на публичних зборах чи вічах.

Кажуть, що цей розпорядок звернений головно проти комуністів, бо це їхня метода, розбивати віча та не допускати других до слова.

ПОСЛИ НЕ ПІДУТЬ НА ВОЙНУ.

ПАРИЖ, 16. лютого. — Сенат вирішив сегодня спірну квестію в справі того, чи посли на случай війни мають сидіти в парляменті, чи йти на войну. Рішено, що мають оставати в парляменті, бо вони є виразом народньої суверенности в часі мира і війни.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" ([illegible])
FOUNDED 1893
[illegible] newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодинока число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ФЛЬОТА ЧИ ШКОЛА?

Політика теперішньої адміністрації в Вашінґтоні йде дивними дорогами. Не годні зрозуміти її в Европі, не розуміють її многі і тут в Америці. Бо з одного боку маємо пропозиції секретара стейту Келлоґа в справі відновлення договорів, які хоронили би Злучені Держави перед війною, маємо пропозиції в справі усунення субмарин, а навіть виключення війни як способу полагоди спірних квестій, а з другого боку стоїмо перед кольосальним міліярдовим пляном розбудови воєнної фльоти. Стоїмо перед новим фінансовим тягарем, який виносить стільки, що всі довги Европи супроти Америки. І мимо волі виринає питання: Чому саме Злучені Держави так сильно зброяться? Таке питанне ставлять собі в Америці, а ще більше в Европі, а головно в Анґлії, бо та послідна є якраз того переконання, що це зброєння звернене проти неї. Ось тому і в Анґлії говорять: Коли Злучені Держави призначують аж $4,000,000,000 на розбудову фльоти в цілях дефензивних, то якуж фльоту будуть вони будувати, коли будуть думати про офензиву?

Головним арґументом уряду за розбудовою фльоти є те, що Злучені Держави хочуть бути в силі задержати повну невтральність на случай нових війн між другими державами. Коли будуть сильні, ніхто не змусить їх до участи в війнах, ні не відважиться робити їм перешкоди в їх заграничній торговлі. Так думають у Вашінґтоні.

Та цей арґумент багатьох не задоволяє. І не диво, що проти дальшого зброєння виступив недавно проповідник Мек Крі Кейверт в бюлетині Федерального Союза Церков. Він каже, що зі звіту секретара скарбу Меллона виходить, що населення і без того нового видатку на фльоту платить вже на армію 82 центи з кождого доляра, зложеного державі титулом податку.

Кейверт твердить, що колиб ті два і пів біліона, що їх проєктують видати на фльоту, ужити на допомогу для тих, що потерпіли при виливі Міссісіпі, або на ратунок фармерів, то з того була би велика користь. Він каже далі, що статистика виказує, що в Злучених Державах видано досі всего $850,000,000 на університети, каледжі і професіональні школи. Це є та сама сума, яку мають тепер видати на розбудову фльоти на протязі найблищих пятьох літ. Значиться, що отсе хочуть за одним махом видати на фльоту більше, як було видано на вищу освіту на протязі цілого істнування Злучених Держав. І отсе, каже проповідник, дійшли ми в Злучених Державах до того, що ціле населення мусить брати квестію дальшого зброєння під холодну і рішучу увагу і заявитися за миром, а проти зброєння, за видатками на школу і просвіту, а проти таких видатків, що провокують війну і загрожують мирови.

ТЕАТР ТА ШТУКА НА РАД. УКРАЇНІ.

Кажуть — Полтава, це велике село. Звичайно — Полтавці ображаються, але власне нема чого, бо і досі (не дивлячись на „здобутки" революції) Полтава не має Українського Театру. Наскільки можна зрозуміти зі замітки, там функціонує лише аматорська трупа під назвою: „Театр ім. Заньковецької", на вистави якого ходять безплатні глядачі, а партер пустує. Отже Окрполітпросвіта зачала зганяти глядачів, а Міська Рада асиґнувала „аж" 13.400 карб., тим часом, як московська оперета робить повні збори.

Добра українізація!

* * *

Цікаве явище! Є в Київі театр ім. Тараса Шевченка, а отаборилася там московська трупа. Має свій, такби мовити, герб, а на ньому напис: „Государственний Русскій Театр". З якого часу став Тарас Шевченко Москалем? Невідомо. Певно по декрету.

Одним словом, поступ!

* * *

Та не все лише чорні плями на тлі того рабського поневіряння. Істнує хор „Думка", що обіхав цілу Україну і користувався великим успіхом. В репертуарі не тільки твори українських композиторів, як Лисенко, Леонтович, Козіцький та инші, але і европейських, як: Шуберт і навіть московські, як Танеев. Критика не хвалить твору Москаля та й дивним булоб очевидно, щоби московська пісня та звучала добре по українськи. Трудно!

* * *

Але що з радістю треба витати, це гурток бандуристів. Ця галузь національної музики якось була занедбана і подекуди журилися Українці, що бандуристи вимирають. Та видно і під московським чоботом не може загинути те, що є плоттю та кровю нації.

Останніми часами в Ростові гостив гурток бандуристів під проводом Осадька. Гурток складається з двох мущин та трох жінок: Барвінок, Колеса та Зірка. Окрім гри на бандурі гурток виконує українські думи та пісні.

В Київі функціонує українська капеля „Рух". В Полтаві, Одессі та й по инших містах також розвиваються хори та капелі.

Композитор Яновський написав оперу „Вибух".

Музичне Т-во ім. Леонтовича переїхало до Харкова. Воно відограє на Україні велику ролю в справі музичної культури.

ЧИ ВИ ЩЕ НІКОЛИ НЕ ЗАГУБИЛИ КЛЮЧА?

Це питання: „Чи ви ще ніколи не загубили ключа?", що звучить наче якась реклама, має для людей велике значіння. Воно вмить може випогодити захмарене чоло і перериває часом зачату нерозважну, схвильовану розмову. Спокійніше і правильніше пливе життя в нащій родині, відколи ми затямили собі повище питання.

Розкажу коротко, як ми прийшли до того. Роман загубив ключ від сінешних дверей. Як — цього він не знав. Він „увесь час держав його в руці" а потім нараз ключ десь пропав! Перешукали цілу хату. Неспокій зростав. Моя жінка хотіла вже саме виголосити докірливу проповідь за цю нерозвагу, аж тут обізвався один із робітників, який знав у чому річ:

— Чому ви, пане, так хвилюєтеся? Чи ви ще ніколи не згубили ключа?

Це зробило кінець напруженню і збентеженню. — Пізніше ключ таки найшовся, але це питання і нині не втратило на значінні.

По правді не варта би згадувати цієї пригоди, колиб у житті кождої людини вже й кільканацять разів не приключалася така пригода, що правда, без влучного додатку робітника. Чи не так, поважаний читачу? Ти вже нераз станув перед служницею чи дочкою, щоби їх скартати за це, що збили тарілку та говорив про легкодушність і неувагу. Але не було тоді нікого, що пригадавби тобі, що й тобі самому ще недавно вилетіла з рук гарна ваза...

Я гадаю, що хто є чесний з собою, тому прийде на думку не одна пригода, яка сюди належить. Як дуже ми добачуємо забудькуватість у інших. Але тоді нема когось, що з усміхом підняв би палець угору і спитався: „А чи ви ще ніколи нічого не загубили? Чи ви ще ніколи не спізнилися? Чи вам ніколи ще ніщо не вдалося?" Чи й ми самі не повинні би привикнути до того, щоби самим собі ставить такі питання? Неодин із підчинених нам міг би тоді лекше відітхнути і може поправитися на будуче.

Передовсім же потрібно, щоби **родичі** (батько-мати) та вчителі, **вихователі** (педагоґи) навикали до такого внутрішнього питання. Батько хвилюється, сердиться і кричить, коли синок пізно вертає зі школи до дому, а зовсім забуває, що й він, як був такий молодий, як ходив до школи, задержувався наслідком якоїнубудь дрібної події.

Батько сварить на сина, що лінюх, коли син усе не сидить за книжками, або називає його недбалим, коли задача написана менше дбайливо, а не думає вже про це, як то може з цими справами було у нього. Мати надто легко тратить терпеливість, коли бачить у дочки брудні черевики і подерті панчохи, бо вона вже давно забула, як то гарно було бігати туди, куди найбільше болото або на колінах лазити попід стіл.

Цим, самособою, не хочу сказати, що для всіх помилок і нечемностей все треба шукати оправдання, щоби дитині не вчинити кривди. Це булоб нерозумно. Наслідки такого виховання можна легко замітити на дітях, які все на поготівлі стоять із „буком". Коли кажемо, що перед доганою, скартанням дитини треба насамперед добре надуматися, то тому, що завдяки такій надумі лекше дошукаємося справжнього відношення до дитини і до її помилок, а також тому, що батько, мати чи вихователь повинен відучитися реаґувати механічно і бездумно на помилки дітей. Коли поглянемо на наш власний образ, тоді випогодяться нахмарені брови, наш погляд буде лагідніший, а в голосі чути буде звук добрячої строгости, який більше промовляє дитині до серця, ніж схвильований, сердитий голос розгорячковоної голови. Це все, самособою, лише тоді, коли маємо силу і відвагу признати собі в душі свої власні слабі сторони. Хто цього не потрафить, ніколи не буде добрим вихователем (педагоґом).

Тож пова простими і короткими словами згаданого робітника криється глибока думка. Слова ці, перенесені у ділянку педагоґіки, звучать менше більше так: Вихователь не повинен показуватися як непомильний, що може й уміє все і ніколи не помиляється, який ніколи не розчарується. Припадок може виявити його слабі сторони. Коли він усе вкривався німбом досконалости, тоді пропав його авторитет. Діти на таке дуже а дуже вразливі. Колиж підростаючий хлопчик бачить, що і його батько бореться, що мусить працювати і боротися задля своєї власної особи, який все шукає, а часом знаходить — як радо і довірчиво і кріпко буде він тоді поборювати свої власні помилки! Нічого кращого немає, як це, коли так батько і син, мати і дочка ступають разом камінистим шляхом внутрішнього розвитку, коли приятельський дух заволодіє над вихованням!

CHILDREN OF THE MEMBERS OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ASK YOUR FATHER TO INSURE YOU IN THE JUVENILE DEPARTMENT OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION. YOUR PARENTS WILL BE INSURED FOR ANY ACCIDENT TO YOU, AND YOU WILL RECEIVE THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧОМУ В НАС БРАКУЄ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТИ.

Від кількох літ живу тут в тій малій місцевости і працюю в майнах та приглядаюся тутешньому нашому життю. Тяжко працював ціле життя ще в краю, оставши сиротою, чи в Прусах, чи в Америці. І одна була веселість, коли зійшовся як ще жив у Филаделфії, з нашими людьми, та слухав, як вони радили над ріжними народними справами, як справляли ріжні національні свята, збирали жертви, купували Народні Доми і т. п. Тоді і я не почував вже себе таким сиротою, бо чув за собою силу других братів, котрі завертали мої думки до чогось висшого, до рідної землі, до свого народа і дорогого нам всім українського імени. Бувало, як стрінув нас наш парох о. Кінаш, то зараз питає: А що ви за оден? Чи знаєте, що ви Українець та що повинні працювати для свого народу, та приходити до церкви, на віча і українські представлення і т. д. Там і чув я нераз українські патріотичні проповіди.

А тепер живу в Фреквил кілька літ і нічого подібного не чую. В українській церкві нема нічого українського. А наслідок такий, що ніякого народнього життя тут нема. Старі — заражені москвофільством, взагалі нічого не розбирають. Свідомих Українців дуже мало, а молодіж цілком пропадає. Тяжко надибати нашу дитину, щоби відповіла, що вона українського роду. Відповість, що вона „Ґрік", а дехто, що „Ґріккетолик", або „Рошен". Міг би це все легко направити парох проповідями, але з його уст за кілька літ ще ні разу не вийшло слово: Україна. І чогож тут дивуватися, що діти нічого не второпають?

Трофим Тренич,
Фреквил, Па.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

В. Кедровський.

1917 РІК.

(38)

Не зайвим тут буде пригадати й те, що гасителі українського національного піднесення і аранжери-диктатори зїзду влаштували на другий день партійно-фракційний суд над Гаврилюком за його промову. В помешканні Центр. Ради зібралися судити старого партійного робітника ті партійні „товариші", що в партію прийшли під час зїзду, а на запитання членів зїзду про попередню партійну працю відповідали приблизно, як прапорщик Курявий, який, поясноючи своє політичне стедо, заявив: „Я соц.-революціонер. У мене шість душ дітей". Суд скінчився без винесення присуду. Між иншими проти Гаврилюка виступали: Полозов М., Панченко та инші, а в оборону: Луценко І. М., козак Шкільний та инші.

І тут помітні були симпатії більшости на боці І. Гаврилюка, але керманичі своє переперли.

* * *

У дальшому ході своїх робіт зїзд ухвалив **„Статут Укр. Військ. Генер. Ком"**, по якому питанню була постанова така: „Обміркувавши складений Українським Військовим Генеральним Комітетом проект статуту Генерального Комітету, Всеукраїн. Військовий Зїзд постановив:

1) Приняти цей статут принціпово й надати Ґенеральному Комітетові право робити в статуті ті чи инші зміни, викликані потребою діла.

2) Надати Ґенер. Ком. право кооптувати трицять членів з правом рішаючого голосу.

3) Надати Ґенер. Ком. право кооптувати необхідну кількість членів з правом дорадчого голосу".

Потім були переведені вибори десяти нових членів Ґенерального Комітету, між якими був обібраний і я, маючи кольосальне моральне задоволення в тому, що при голосуванню одержав голоси майже усіх делегатів зїзду.

Також була вибрана Всеукраїнська Рада Військових Депутатів, яка ввійшла в склад Центральної Ради. Так само й вибрані члени Ґенерального Комітету були членами Центральної Ради.

Вибори кождого делегата переводилися поіменно, відкритим голосованням. При тому кожен кандидат мусів коротенько переповісти своє політичне кредо. Майже 90% делегатів зїзду віддавало свої голоси членам соціялістичних партій, неґативно ставлючись до партії „Самостійників-соціялістів", очевидно через їх буржуазну соціяльну програму партії. Одному з найвиднійших членів цієї партії, поруч. Павелкови навіть не дали говорити, не зважаючи на те, що він був одним з орґанізаторів першого українського військового товариства у Київі, „Клюбу Гетьмана Павла Полуботка", який властиво скликав перший всеукраїнський військовий зїзд. Клюб цей до утворення Військового Ґенерального Комітету був орґанізатором першого українського полку імени Гетьмана Богдана Хмельницького, а також центральною орґанізацією українського воєнства. Зовсім не ставив своєї кандидатури вийшовший по власній волі з Ґенерального Комітету першого складу адвокат Міхновський, що був одною з найвидатніших осіб в українському визвольному русі взагалі.

Настрої делеґатів зїзду були тоді такі, що вибирали до Всеукраїнської Ради Військових депутатів членів навіть з таким кредом, яке було у згаданого вже мною прапорщика Курявого, „соціяліста та шість душ дітей", але не вибирали членів консервативних переконань.

Делеґати одеської військової округи, що виставили мою кандидатуру в члени Військового Ґенерального Комітету, вимагали, щоби я також сказав своє політичне кредо делеґатам зїзду. Я катеґорично відмовився, бо вся ця процедура мені не подобалася. Тоді за мене говорив доктор І. Луценко та, здається, С. Петлюра.

* * *

Робота зїзду підходила до кінця, коли на вечірньому засіданню прийшов від Центральної Ради В. У. Винниченко і приніс нам ті переживання, той момент піднесеного молитвенного почуття, якого ніщо і ніколи не зможе вирвати з памяти, бо такі почування, такі хвилини людина може переживати лише один раз на своєму віку.

Пролунав дзвінкий і виразний голос, але трохи схвильований, головуючого на засіданню зїзду:

Товариші! Проситься вас вислухати проект Універсалу Української Центральної Ради до народу українського!

І мертва тиша опанувала величезними зборами.

Здавалося, що чуєш, як тисячі сердець зливаються в один могутній ритм. Здавалося, що чуєш, як вони починають битися все скорше і скорше, хвилюючись від якоїсь солодкої, солодкої, великої, великої невідомости чогось прекрасного майбутнього, чогось святого.

Поважно, спокійно, урочисто, піднесено і виразно залунали в замерлій галі, що вся перетворилася в один притихший слух, з уст Винниченка перші слова Універсалу:

— Народе український. Народе селян, робітників, трудящого люду...

І всі присутні, немов від удару електричної іскри, підвелись із своїх місць та в камінному оціпінню завмерли, слухаючи святі, дорогі для них слова.

Все більше і більше відчувається в голосі Винниченка піднесена урочистість, все більше відчувається в його голосі те велике внутрішнє хвилювання, що він самий переживає, і яке охопило всіх присутніх.

Слова пливуть, пливуть, захоплюють всіх усе більше та більше і перетворюють їх почуття в молитвенний екстаз одної трьохтисячної душі...

Я стояв біля президії, на кону, і бачив перед собою всіх членів зїзду і тих, що прийшли послухати зїзд, виповнивши до неможливого всю величезну салю театру.

Видно мені було, як то в одного то в другого вояка, що нераз дивилися сміло смерти у вічі, починало щось блищати на щоках і вони потихеньку зганяли його рукою з їх загорілих обвітряних облич. Такі блискучі точки чим далі тим більш почали зявлятись на обличах, не минаючи нікого: ні молоденьких делеґатів, ні старих, уквітчаних всіми відзнаками боєвих нагород, хоробрих рубак.

І коли уже чулися слова: — Од нині самі будемо творити наше життя! — увесь зїзд, в екстазі радісних почувань, плакав і плакав молитвенними слізми благоговійности перед великою подією воскресення націй.

Один з членів президії, І. Гаврилюк, чутлива людина, не витримав нахлинувших переживань, упав біля столу на коліна і ридаючи в істериці, почав битись головою об стіл. Його виводять за лаштунки, а там у галі відбувається теж саме: виводять все частіще людей, кремезних дубів, які перший раз може в життю не тільки пізнали що таке істерика, але й почули це слово...

Універсал прочитано.

Усі присутні в галі делеґати, публика, кореспонденти і т. д. падають, як один чоловік на коліна і з їх ридаючих грудий несеться могутній урочистий молитвенний спів: — Як умру... І вражою, злою кровю волю окропіте!

На кону, перед столом президії, появився білий як сніг кобзар і почав співати думу. Хоч це й був високий порив його, порив теж найбільшого проявлення ним своїх почувань, він всетаки вносив дисонанс в ті переживання, які опанували всіми, і мною зокрема, а тому я поспішив вийти скорше на вулицю, тим більше, що треба було нести в друкарню текст Універсалу. І я хотів залишитись сам на сам зі своїм молитвенним настроєм душі.

Хотілось, щоб ці переживання тягнулись як можна довше, щоби не відчувати знову сірої, холодної дійсности.

Давши Універсал до друкарні, я опинився сам на вулиці. Була тиха ніч. Я несвідомо прийшов на Софийську площу до памятника Богдана Хмельницького, щоби там продовжати свою молитву-екстаз.

В ту ніч я прочитав у памятнику те, чого раніше ніколи не читав. Я прочитав у ньому заповіт Великого Гетьмана.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МІННЕАПОЛІС І СЕНТ ПОЛ, МІНН.

Українська громада, яка гуртується при Українськім Народнім Домі і при українській православній церкві в Міннеаполіс, Мінн., не забуваючи за рідний край, пригадала собі сього року світлий старокраєвий празник Різдва з колядами і щедрівками, і обсипаними снігом стріхами рідних хат, в яких весело лунала коляда і сміх дітвори. Як весело гостились там колись брат з братом, сусід з сусідою, кум з кумом. Триднєвний празник перейшов як три години. Так було колись, а сьогодня? Замісць веселої дітвори, вулицями наших сіл проходжає польський шандар з проклоном на устах, малі діти, замісць коляди, трясуться в голоді і холоді в зимних хатах, а їх батьки караються в ляцьких тюрмах. Сходогня в нашім ріднім краю плач і нарікання. До наших селян прибираються Ляхи чимраз гірше, за що будь арештують, бють, засуджують, вішають і розстрілюють, насилають на села війско, читальні замикають, ніяких концертів, відчитів не позволяють устроювати, всякі комітети розвязують, ревізи переводять!

Вільно нам тільки платити податки, давати рекрута і жалуватися перед Богом, тай то не вголос, а потихо. Колись наші села будились зі сну, оживали, багатіли, мудріли. Діти вчилися, старші закладали читальні, каси, сходились на віча, робилися свідомими громадянами. Нині під ляцькою кормигою все те забороняють. Люде бояться слово промовити, оден другому не вірить, оден перед другим таїть своє горе, бо ануж „ріжкатий чорт" почує. Український нарід мусить своєї тіни боятися; сиди і дякуй Богу, що тебе ще не арештували, не вбили, або не розстріляли. Кати-наїздники забороняють правильного виховання нашої молоді в університетах, так що наша молодь вчиться по чужих школах, поза границями рідного краю. Замикання українських шкіл на українських землях і переміна наших церков на польські косцюлки, то вже домашна забавка для Поляків. Проклятий Лях завзявся нас здавити, а наші браття з рідного краю просять нас, молять нас о поміч, бо гинуть під ляцькою кормигою. Найкращий час тепер подати помічну руку своїм браттям! Руководячись цею гадкою, невеличка громадка наших колядників пустилась від хати до хати. Міннеапольські і ст.-польські громадяне радо приймали колядників на знак, що вони також разом зі своїми братами стають до боротьби проти наїздника. Та не скінчилось на тім, що наша громада заколядувала на Рідну Школу. В нас народня робота іде повним темпом далі.

Дня 6 падолиста відбулося у нас листопадове свято Проголошення Укр. Держави. Зібрано у нас значну квоту на потерпівших від повені в місяці грудні м. р. — Урочисто і величаво обходили громадяне Гарасимові 25-літ. ювилей свого подружа, який відбуся 28. січня с. р., в суботу вечером, в Українськім Народнім Домі, 505 4 вул. Н. І. Це була для громадян Гарасимових несподіванка. Громада наша, дізнавшися про їх ювилей, який припадає на день 28 січня, привезла їх автом до укр. православної церкви, де о. М. Запаринюк уділив ювилятам благословення і в своїй зворушаючій промові пояснив значіння отого ювилею. В Народнім Домі привитав ювилятів гр. М. Гаврилюк і в імени громади вручив їм срібну посуду. Найстарша донька гр. Гарасимових, Марія, вручила родичам від імени її дітей срібну вазу. Вручено ще й други дарунки та відспівано грімке многоліттєвіє. Спільну вечеру приготувало наше сестрицтво ім. Ольги Кобилянської. По вечері забрав слово о. М. Запаринюк, який підніс, що наше сестрицтво прибрало собі імя нашої славної письменниці та зясував при тій нагоді діяльність і життя Ольги Кобилянської і візвав присутних до збірки, яку присутні щиро зложили. А вже найважнішою справою в нашій громаді під теперішну пору є Рідна Школа. Тут гуртується наш молодий цвіт; тут і для старших відбуваються курси, лекції, дебати і т. п.; тут і співацько-драматичний кружок має приміщеннє; тут є місце, де наша мова, наша пісня живе-процвитає. Тут є також і читальня та бібліотека при Укр. Нар. Домі. Заряд У. Н. Дому рішив, що сього року маємо відсвяткувати від імени Укр. Нар. Дому роковини нашого незабутнього Тараса Шевченка. Отже помало, але певно і сміло ідемо вперед, хотяй стрічаємо перешкоди і неповодження, але в єдности і солідарности все поборемо. Міннеаполіс і Ст. Пол був перший в народних справах і є надія, що буде тим самим, що був передше. — Коляда на Рідну Школу з Ст. Пол. — Ходили колядувати школярі: Волод. Коцюба, Юлія Коцюба і Йос. Коцюба. Жертвували: І. Коцюба 2 дол.; по 1 дол.: В. Процъ, С. Коцюба, И. Процьків, А. Лісовський, Т. Миколів 75 цнт.; по 50 цнт.: В. Радьо, І. Лозовський, В. Коцюба; по 25 цнт.: В. Мельник, Ю. Коцюба, И. Коцюба; разом $9.00.

Другі школярі в Ст. Пол: Стефан і Марія Гоца.

Жертвували: Т. Кодлубай 2 дол., С. Лилик 2 дол.; С. Породько 1.25, С. Звірик 1 дол., А. Вакальчук 1 дол.; В. Жуковський 50 ц. — Разом $7.75.

Старші колядники з Ст. Пол: О. Вонс 3 дол., П. Качмар 3 дол.; В. Гловацький 1 дол., П. Гоца 1 дол. — Разом $8.00.

Разом Коляда на Рідну Школу в Ст. Пол $24.75 ц.

Коляда на Рідну Школу в Міннеаполіс: О. М. Запаринюк 2 дол., А. Процай 2 дол., К. Бриняк 2 дол.; по 1 дол.: С. Рихлій, І. Тофан, І. Кузик, В. Кліщ, Т. Вересюк, В. Хай, Я. Грубрин, В. Деменик, І. Панчишин, П. Парій, В. Колодка, М. Грубрин, И. Новак, М. Гаврилюк, О. Пилатюк, П. Садовий, П. Пупеза, І. Якимів, І. Шміганoвський, П. Андрущак, П. Приймак, И. Ковалів, Д. Самотюк; Т. Давидів 60 цнт.; по 50 цнт.: К. Рихлій, Я. Крайдуба, І. Менюк, О. Шкірка.

Коляда з Міннеаполіс на Рідну Школу разом $31.60.

Коляда з Ст. Пол на Рідну Школу $24.75.

Мир. Кузик засіяв на Новий Рік 3 дол. Це школяр, 12-літний хлопець. — Разом $59.35.

На потерпівших від повені в Галичині збирали гр. Сильвестер Рихлій в Міннеаполіс і гр-а К. Качмар в Ст. Пол.

Збірка в Міннеаполіс, С. Рихлій: E. L. Chapman $5, M. A. Sawape $5, H. Webman $5; С. Рихлій $2, М. Гаврилюк $2, Я. Горбуль $2; по $1: І. Климчук, E. J. McNamara, F. Erickson, L. Karatz, H. B. Montor, F. H. Hemller, W. T. Gates; по 50 ц. A. L. Orvell, F. B. Giel, A. J. Ebner, L. V. Haddon, G. M. Lund, E. Willemson, F. T. Ryan, E. L. Daugherty, H. Johnson, P. Sawka, W. H. Weigerba, N. N., R. D. Linch, B. Holl, G. Williamson, A. B. Ferarbonn, J. Shwalen, A. Norbirg, A. Nordeen, L. Sarsgard 25 c., H. Eide 25 c., H. Nelson 25 c., O. Kroning 25 c.

Разом зібрав гр. С. Рихлій на повінь в Галичині $37.50.

Громадянка К. Качмар збирала на повінь в Галичині в Ст. Пол. Зложили слідуючі: Марія Лилик 2 дол., по 1 дол.: Іван Климчук, S. Ladlak, Dr. A. Lohleeng; по 50 ц.: O. Bonc, John Wolf; S. Micosw 25 c., N. N. 25 c., D. Paulher 25 c.; N. N. 20 c., P. Noe 15 c., H. Goodman 10 c. — Разом $7.20.

Гром. С. Рихлій зібрав на повінь в Галичині	$37.50
Гр-а К. Качмар зібрала на повінь в Галичині	7.20
З концерту Падолистового Свята позістало на Революц. Фонд в Галичині	17.05
Коляда на Рідну Школу в Галичині в Міннеаполіс і Ст. Пол. . . .	59.35
На ювилею громадян Гарасимових зібрано на фонд Ольги Кобилянської	20.57

Загальна сума виносить $141.67

Складається подяку жертводавцям і всім колядникам, як також щира подяка тим, котрі своїми автами возили колядників. Трудіться, працюйте і співайте, наші славні співачки і співаки на славу України, яка скорще чи пізнійше визволиться і стане незавсимою та буде простягатись від Кавказу аж до Семигородської Верховини і Угорського Низу.

Гроші вислано до краю через Обєднанне.

Петро Андрущак,
голова У. Н. Дому;
Микола Гаврилюк,
предсід. Укр. Прав. Церкви.

Гість зїв у гостинниці обід доволі скромний, але заплатив за нього солено. Виходячи звернувся ще до власника гостинниці:

— Чи не міг би я дістати ще аспірини?

— Що?? — спитався господар.

— Аспірини, — повторив гість — таж преціньж тут аптика!

ЯК РАК НА МЕЛІ.

Зажурилися артисти,
Що гроші пропали,
Майже цілу зиму дурно
Там пропрацювали.

Ходять, бродять та шукають
Дурно директорів,
У очах сумних розпука —
У усіх акторів.

Деж ти, милий директоре,
Деж ти, озовися,
Чека дав, а сам сховався,
Наче провалився.

У Америці із чеком
Грошей не дістати,
Бо для того треба в банку
Хоч що небудь мати.

Ходять, бродять, сновигають
З вечора до раня:
Все питають, все шукають
Менаджера Івана.

Василь Шкода.

ПОДЯКИ

Я, низше підписаний складаю сердечну подяку У. Н. Союзові за уділення мені допомоги в сумі 50 дол., які мені стали в великій пригоді. Я вже чотири місяці хорую і не знаю ще, коли одужаю. Разом з тим закликаю усіх приступати до нашого Батька Опікуна — У. Н. Союза. Також складаю подяку урядникам від. 385.

Михайло Садовський,
член від. ч. 385 У. Н. Союза.

—o—

Я, низше підписана членкиця від. 212. У. Н. Союза, складаю сердечну подяку за уділення мені запомоги, з черги вже другої, в сумі 50 долярів. Я вже хорую другий рік, а мужа мого побило в майнах. Ми не маємо жадної родини і як би не У. Н. Союз, не було би кому нам пособити.

Так само дякую урядникам та урядницям відділу, що потрудилися задля мене.

Анна Чмерит,
членкиця від. 212 У. Н. С.

—o—

Щиро дякуємо Головному Урядови за допомогу в хоробі бл. п. Михайла Криси і за скоре виплаченне посмертного.

Заразом дякуємо Хвальному Товариству „Подільська Січ" в Йонкерс і його урядникам за щиру опіку в часі хороби покійного і за останню прислугу, яку віддали покійному всі члени товариства.

Не був би покійний міг мати таку сердечну опіку і такий величавий похорон, колиб не належав був до У. Н. Союза.

Тетяна і Антін Криси.

—o—

Отсим складаю сердечну подяку У. Н. Союзові за уділення мені запомоги в сумі 50 дол. Ця запомога дуже мені придалася, бо я довший час був хорий і мав тяжку операцію. Рівнож дякую урядникам відділу ч. 336.

Одночасно кличу тих, що не є ще членами нашої організації, вступити до У. Н. Союза.

Д. Замойський,
член Тов. „Сокіл", від. 336 У. Н. С., Кливленд, Огайо.

ПЯТЬСОТ СВІДКІВ.

(Східна легенда).

Діялося се в давну давнину. Жив в однім краю бідний чоловік, в якого його богатий сусід відібрав послідну хату.

Бідний мав всі документи, що хата його, однак богатий назбирав собі фалшивих свідків і прогнав бідака з хати.

Справа пішла перед суд. Богач, щоби не програти справи, післав судді дарунок в сумі пятьсот дукатів.

Коли прийшов день розправи, покликано перше бідного, щоби представив свою справу. Той розповів все, як справа малася, і представив судді документи власности.

Опісля прийшла черга на богача. Богач висилав свідків одного по другім, які згідно свідчили, що хата належить до богача. Коли свідки скінчили, тоді сам богач почав доказувати, що хата його, бо він має на се тільки свідків, а бідак не міг поставити за собою ані одного свідка, тому суддя мусить рішити тільки в його користь.

Коли бідак досить наговорився, суддя легенько витягнув зпід крісла торбинку, в якій було тих пятьсот дукатів, котрими богач хотів його підкупити, і сказав:

— Ти, чоловіче, дуже помиляєшся, бо коли сей бідак не може поставити ані одного свідка проти тебе, то я самий можу поставити їх аж пятьсот.

Сказавши се, він кинув торбинкою з грішми в богача, а хату казав віддати правному її властителеви бідакови.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

—o—

НОРТГЕМПТОН, ПА.

Для потерпівших від повені.

Місцевий комітет, що переводить збірки на допомогу нашим братам на Західній Україні, рішив перевести ще й збірку на допомогу потерпівшим від повені.

На ту ціль зібрано з коляди $156.25, а балю $24.66. З попереднього віча і балю остало $110, а в касі оставало ще $9.33. Разом зібрав комітет $300.24.

Гроші рішено вислати так, щоби їх одержав центральний Комітет у Львові, що й зроблено. Вислано раз $110, а другий раз $150. Разом вислано $260. Остає в касі 36.24.

26 лютого буде ще мувінг пікчер в айриськім театрі, а дохід піде на повоодян.

Помагали жертви збирати і колядувати: П. Білик, І. Жеребецький, Т. Мерещак, В. Боць, С. Демчук.

Жертвували як коляду в Нортгемптон, Па., по $1: І. Жеребецький, В. Боць, С. Вітушинський, Г. Худик, І. Стець, Т. Бомба, С. Кудрик, В. Саюк, М. Тимошик, Л. Демчук, І. Шурин, А. Потіха, В. Іващук, А. Йосик, Г. Загоруйко, Т. Мерещак, Р. Коштай, І. Свала 5 дол., В. Андрусишин, І. Махіброда, О. Люблянецький, С. Малярчук, І. Вербіцький 2 д., А. Мартинюк, І. Осичка 1.50 д., Ю. Мичуда 2 д., Д. Прохніцький, А. Костів, І. Нагірний, Агафія Курій, М. Крайник, Т. Сінякевич, Д. Дробот, С. Глущак, Т. Заячківський, С. Щур, Г. Антонюк, П. Кравчук, П. Ленчук, І. Кіщук, А. Кобяк, В. Полянський, Юстина Чепеляк, Г.-Гуль 5 д., І. Сидор, Н. Городинський 2 д., П. Білик, М. Лубянецький, В. Шишка С. Ковалишин, І. Черкас, П. Паньчишин, Н. Зеліско, Ан. Бозар, І. Масляник, К. Вульчак, М. Богатович, А. Мицьо, М. Нечистий, І. Боднік, С. Придка, М. Плакса, П. Бохняк, І. Демчик, І. Багнюк, В. Боднарчук, Р. Тарас 2 д., А. Броцька, В. Кочинаш, А. Грабовський, І. Прийдун, J. Feker (Словак), П. Солян, С. Маляк, П. Теплиць о. В. Каськів 2 д., Ю. Порохняк, І. Охоцький, І. Задубера, П. Маслюк, В. Дворнік, М. Брощак, М. Журавель, К. Вітушинський, по 50 ц.: С. Чичота, І. Масляник, І. Савка, А. Гевко, Д. Загібайло, В. Щобир, Т. Бошко, І. Мисліцький, С. Свистун, І. Годзяк, Е. Маличу А. Цап, Ю. Тхорик, І. Яцур, К. Гнатів, Ф. Процак, П. Лопадчак, В. Процак, Т. Сінякевич, В. Кметик, А. Паньчишин, Ф. Гадир, С. Тюхтій, А. Радковський, А. Мицьо, М. Кріль, М. Нечистий, С. Федорчак, Ф. Мицьо, М. Коруць, П. Демчик, J. Geby, Г. Підставський, М. Гончарик, Г. Іваннів, І. Мельниковин, К. Лісецька, А. Мазур, І. Гулька, Ф. Бруцяк, В. Федоришин, І. Кухар 25 ц.

В Палмертон, Па., зложили по 1 дол.: М. Гончарик, В. Завалій, І. Іванцьо, А. Деркач, М. Штельмах, І. Коцан, Д. Демчук, В. Іванців, В. Саган, О. Царинський, В. Січак, Т. Пикас, Т. Брембелевич, П. Чаплинський, Г. Сірський, В. Федоришин, о. І. Бонн 2 д., М. Сило (Поляк), І. Богай 2 д.; по 50 ц.: Г. Семенюк, пані Коч.

В Палмертон допоміг перевести збірку гр. Г. Семенюк.

В Бетт, Па., жертвували: І. Чорній 3 д., Т. Гурин 2 д., Т. Постач 2 д., М. Гурин 2 д., С. Куць, 4.50; по 1 д.: В. Прус, Т. Мазепа, І. Парубочий, А. Островський, Ю. Збоба, Ю. Борута 50 ц.

Василь Саюк.

—o—

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Коляда на рідну школу.

Заходом товариства Вільні Козаки, від. 116 У. Н. Союза, пішли колядувати слідуючі: М. Скурняк, П. Стадник і діти: В. Стадник і Л. Паславський.

Заколядовано $24.60 і вислано до Обєднання з призначенням на Рідну Школу.

Як кождого року, так і сего приймали нас люде радо і радо складали свої жертви.

Колядник.

—o—

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

З хрестин для рогатинської „Просвіти".

На хрестинах в гром. Олекси Іванила зібрано на рогатинську рідну школу $6.00 і вислано до краю. Зложили по $1.00: Г. Геба, Н. Пащин, О. Іванило; по 50 ц.: Д. Паснак, С. Ворона, В. Козак, Г. Дячишин, Г. Федун; по 25 ц.: В. Космина, І. Лопушинський.

Г. Геба.

—o—

ПІТСБУРГ, ПА.

На Народний Дім в селі Полтва.

В доповненню до відозви, яка вже проголошена, подаємо імена перших жертводавців. По $5.00: С. Михалюк, Т. Шкарада, І. Ільчишин, В. Михалюк, Христина Фургала, Ева Смик; а І. Губич $2.00; по $1.00: І. Ґалевич, О. Опраска, А. Р. Бояс, Д. Врубель, Френк Шісінський.

С. Михалюк, писар.

ВУДГЕЙВЕН, Н. Й.

Коляда на поводян.

Товариство „Вільна Україна", від. 200 У. Н. Союза, ухвалило піти з колядою на допомогу потерпівшим від повені.

Жертвували: по $3.00: І. Кішенюк, О. Гунька; по $2.00: М. Савка, Й. Паращук, В. Ворона, М. Костів, Т. Кузенька, М. Костишин, О. Непорадний, П. Господарець, І. Генега, В. Цісик, С. Савка; по $1.50: А. Карпович, М. Супек, І. Романків; по $1.00: М. Гийда, С. Жатковський, Я. Жатковський, Н. Колодій, К. Буняк, П. Лата, Д. Великанович, С. Малафій, І. Курочка, Казук, Ф. Твардаш, М. Швед, Б. Кушаловський, Ф. Лівіцький, Анна Латкевич, І. Чорний, Р. Парпан, В. Концур, Н. Танчик, Т. Танчик, И. Кішенюк, І. Микитин, С. Вовк, О. Парпан, Софійський, І. Орлян, Д. Каспер; по 50 ц.: С. Кішенюк, В. Воргуль, Д. Харишин.

— Прошу мені дати білет до лазні. Скільки коштує?

— Одного доляра. Як берете дванацять білетів, платите лише по 75 центів за білет.

— Цілий тузин!? Або я знаю, чи буду ще жити дванацять літ?